

Dosarul nr. 2ra-550/2021

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (jud. Iu. Movilă)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhaci, O. Cojocaru, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Jengan și Leonid Jengan împotriva Mariei Negară și Sergiu Negară, intervenienți accesorii Agenția pentru Supraveghere Tehnică și Primarul municipiului Orhei cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan și a fost menținută hotărârea din 19 februarie 2020 a Judecătoriai Orhei, sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 27 octombrie 2016 Lilia Jengan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Negară cu privire la obligarea demolării construcției neautorizate cu două nivele, cu dimensiunile 8,20mx8,10m, situată pe terenul cu nr. cadastral 6401403024 din mun. Orhei, str. Șevcenco 1 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Lilia Jengan a indicat că, împreună cu Leonid Jengan sunt proprietari ai casei de locuit și a terenului aferent acesteia, cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0347 ha, situate în mun. Orhei, xxxxx. Pârâții Maria Negară și Sergiu Negară sunt vecinii acestora, proprietari ai casei de locuit cu terenul aferent cu nr. cadastral xxxxxx, cu suprafața de 0,0336 ha, situate în mun. Orhei, xxxxxx.

Au menționat reclamanții că, pârâții Maria Negară și Sergiu Negară au reconstruit pe hotarul dintre case un obiect locativ cu două nivele, cu dimensiunile 8,20 m x 8,10 m în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, și în lipsa autorizației de construcție, fapt ce contravine Legii nr.163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și ale Legii nr.721-XII din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții.

Au menționat reclamantii că, s-au adresat Primăriei mun. Orhei pentru soluționarea litigiului, fiindu-le sugerat să se adreseze Inspecției de Stat în Construcții, ceea ce au și făcut.

Au indicat reclamantii că, la data de 24 februarie 2016, de către Inspecția de Stat în Construcții în privința obiectului locativ neautorizat al pârâților a fost întocmită o prescripție, iar la data de 01 martie 2016 a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție cu seria AA nr. 0003765, acțiunile pârâtei în acest sens fiind încadrate în baza art.179 Cod contravențional al RM, cauza fiind remisă și examinată de judecătoria Orhei.

Au relatat reclamantii că, pârâta a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției, prevăzută de Legea nr.163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legea nr.721-XII din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții și Legea nr.335 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, însă deoarece termenul de prescripție pentru atragere la răspundere contravențională de 3 luni a expirat, în conformitate cu prevederile art. 441 alin. lit. b) din Codul contravențional al RM, procesul contravențional în privința pârâtei a fost încetat.

Au considerat reclamantii că, pârâții intenționat au tergiversat examinarea cauzei solicitând amânări din diverse motive ca în final să prezinte un raport de expertiză ce nu avea nici o tangență cu contravenția, iar instanța de judecată nu a recunoscut termenul ca fiind unul continuu. Hotărârea instanței de fond a fost contestată de către reclamantii, însă instanța de apel a respins recursul și a menținut hotărârea instanței de fond.

Au relatat reclamantii că, la 17 august 2016 Inspecția de Stat în Construcții a întocmit un alt proces-verbal cu privire la contravenție cu seria AA nr. 0003774, iar acțiunile pârâtei (pârâților) au fost încadrate în baza art.177 alin. (2) din Codul contravențional.

A precizat reclamantii că, au cerut interzicerea ridicării construcției de către pârâtă, aceasta fiind situată pe hotarul dintre ele, cu montarea a 3 piloni pe terenul său, fără respectarea distanței de la hotar stabilită prin legislație, iar apa, zăpada de pe acoperiș, cade pe terenul ce le aparține. Litigiul nu a putut fi soluționat de către părți pe cale amiabilă, dar nici cu implicarea Inspectoratului de Stat în Construcții, ceea ce a determinat adresarea în judecată.

Au solicitat reclamantii Lilia Jengan și Leonid Jengan obligarea demolării construcției neautorizate cu două nivele, cu dimensiunile 8,20 m x 8,10 m, situată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx din mun. Orhei, xxxxxx și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoriei Orhei sediul Central, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii a Oficiului Cadastral Teritorial Orhei și Primăria Orhei.

Prin încheierea din 14 decembrie 2016 a Judecătoriei Orhei sediul Central, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu Inspecția de Stat în Construcții.

Prin încheierile din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Orhei sediul Central, au fost atrași în proces, în calitate de coreclamantii Leonid Jengan și Negară Sergiu în calitate de copârâți.

Prin hotărârea din 01 august 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Central, acțiunea depusă de către Lilia Jengan și Leonid Jengan a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 01 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Lilia Jengan și Leonid Jengan, au declarat apel.

Prin decizia din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Lilia Jengan și Leonid Jengan, a casată hotărârea primei instanțe cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin hotărârea din 19 februarie 2020 a Judecătoriei Orhei sediul central, acțiunea depusă de către Lilia Jengan și Leonid Jengan a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea sus-menționată, la 16 martie 2020 și 29 mai 2020, Lilia Jengan și Leonid Jengan au declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, apelanții Lilia Jengan și Leonid Jengan sânt proprietarii casei de locuit și a terenului aferent acesteia, cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0347 ha, situate în mun. Orhei, xxxxxx, dreptul de proprietate fiind dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare din 06 octombrie 2000 (f.d.7).

De asemenea, a stabilit instanța de apel că, intimații Maria Negară și Sergiu Negară sânt vecinii apelanților Lilia Jengan și Leonid Jengan, proprietari ai casei de locuit și a terenului aferent cu nr. cadastral xxxxxx, cu suprafața de 0,0336 ha, situate în mun. Orhei, xxxxx, dreptul de proprietate asupra acestora fiind dobândit în baza contractului de vânzare cumpărare din 26 februarie 2000 (f.d.44).

Astfel, aplicând prevederile art. 389 alin. (1) Codul civil, în redacția din 06 iunie 2002, a stabilit că la data de 24 februarie 2016, Inspecția de Stat în Construcții în privința obiectului locativ neautorizat al intimaților a întocmit o prescripție, potrivit căreia s-a menționat lipsa certificatului de urbanism, și documentației de proiect, iar la data de 01 martie 2016 s-a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria AA nr. 0003765, acțiunile intimatei Maria Negară fiind calificate de către agentul constator în baza art. 179 Cod contravențional, cauza fiind remisă spre examinare Judecătoriei Orhei.

Prin hotărârea din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei (nr. 4-98/16), s-a stabilit că, Maria Negară se face vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.179 Cod Contravențional al RM, făcând-se referire la Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legea nr. 721-XII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și Legea nr. 335 din 17.05.1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, însă ținând cont de prevederile art. 30 alin. (2) din Codul contravențional RM, potrivit căruia intervenirea prescripției răspunderii contravenționale este de 3 luni, în conformitate cu prevederile art. 441 alin. (1) lit. b) din Codul contravențional, procesul contravențional a fost încetat. Astfel, prin decizia Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul înaintat de către Lilia Jengan, fiind menținută hotărârea instanței de fond.

Totodată, aplicând prevederile art. 315 alin. (1) și (2), 316 alin. (1) și (2), 379 alin. (10), 315 alin. (3) Codul civil, în redacția legii din 06 iunie 2002, a conchis instanța de apel că, la momentul când apelanții Lilia Jengan și Leonid Jengan au devenit proprietari ai imobilului casei de locuit și a terenului aferent acesteia, situate în mun. Orhei, xxxxxxx, construcția intimaților Maria Negară și Sergiu Negară avea un singur nivel. Intimații au reconstruit un obiect locativ, edificând al doilea nivel, cu dimensiunile 8,20 x 8,10 metri, în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, și în lipsa autorizației de construcție.

Instanța de apel a considerat drept justă constatarea instanței de fond, potrivit căreia, apelanții Lilia Jengan și Leonid Jengan, nu au probat că, prin acțiunile intimaților Maria Negară și Sergiu Negară li s-a lezat vreun drept, Agenția pentru Supraveghere Tehnică fiind în drept să solicite demolarea construcției neautorizate, înaintând în acest sens o acțiune în instanța de judecată, reieșind din constatările efectuate privind lipsa autorizației de construcții și documentației de proiect.

Or, în cazul în care reclamanții au solicitat demolarea construcției neautorizate, urmează să confirme faptul că, prezența acestei construcții atentează în mod inadmisibil asupra terenului său.

Potrivit raportului privind Determinarea Factorului de Iluminare Naturală și timpului de Însoțire, se reține concluzia potrivit căreia, prin construcția ridicată de intimați din xxxxxx, apelanților nu li se afectează iluminatul natural din casa de locuit învecinată din str. xxxxxxx, dimpotrivă construcția garajului din str. xxxxxxx afectează iluminarea naturală prin umbrirea încăperilor de locuit nr.5,6, care se manifestă prin scăderea nivelului FIN sub nivelul normal. Construcția reconstruită, de pe xxxxxx nu provoacă scăderea nivelului de iluminare, prin umbrire a spațiilor de locuit din casa învecinată. Normele sanitare sunt respectate.

Astfel, Colegiul instanței de apel a notat că, lipsa certificatului de urbanism și a documentației de proiectare nu poate servi temei de admitere a acțiunii depuse de Lilia Jengan și Leonid Jengan, or, apelanții urmau să prezinte probe care confirmă că construcția, demolarea căreia se cere, atentează în mod inadmisibil asupra terenului său.

Colegiul instanței de apel a menționat că, primul nivel din construcția litigioasă, ce le aparține familiei Negară, deja exista la data când apelanții au devenit proprietarii imobilului său în anul 2000, însă nu au fost invocate careva obiecții.

În același context, instanța de apel a notat că, argumentele apelanților privind nerespectarea distanței de la hotar stabilită prin legislație, căderea zăpezii de pe acoperiș, pe terenul ce le aparține și scurgerea apei pe terenul acestora urmează a fi respinse, ca fiind declarative, or, în acest sens nu au fost prezentate probe confirmative.

La fel, Colegiul instanței de apel a respins și argumentele privind instalarea a trei piloni de către intimați pe terenul ce aparține apelanților, fără acordul acestora, or, potrivit procesului verbal a ședinței de judecată (f.d.82) se confirmă din explicațiile ambelor părți că pilonii au fost instalați cu permisiunea proprietarilor terenului, intimații neavând posibilitate și acces la terenul vecinilor, fără permisiunea acestora.

În consecință, instanța de apel raportând circumstanțele litigiului în cauză, în coroborare cu prevederile legislației precitate supra, a considerat că, apelanții nu au

prezentat careva argumente, probe pertinente, care ar justifica necesitatea casării hotărârii instanței de fond, or, aceasta este una legală și întemeiată.

La 15 februarie 2021, prin intermediul adresei electronice și la 17 februarie 2021 prin intermediul oficiului poștal, Lilia Jengan și Leonid Jengan au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin. Instanța de apel nu a apreciat just circumstanțele cauzei dar și normele legale ce se referă la cauza dată, a interpretat eronat legea, ceea ce a dus în final la lezarea drepturilor legitime.

Au menționat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au ignorat prevederile art. 598 alin. (1) Codul civil, deoarece când au procurat casa, pe hotarul dintre recurenți și intimați exista o construcție cu un nivel, cu care au fost de acord, dar intimații au edificat pe această construcție încă 2 nivele, astfel solicită demolarea a celor 2 nivele, dar nu a construcției vechi.

Curtea de Apel Chișinău face trimitere la prevederile art. 389 alin. (1) Codul civil și totodată a menționat că determinarea factorului de iluminare naturală și tipului de însoțire, dându-i o valoare egală cu cea a certificatului de urbanism și autorizației de construcție.

Mai mult ca atât a menționat instanța de apel despre acordul lor la instalarea a celor 3 piloni de către intimați pe terenul lor, de fapt și verbal s-a expus instanței de apel că a permis instalarea pilonilor lipsiți de construcția existentă de primul nivel, cel vechi existent atunci pentru că aceasta să nu se surpe.

Prin notificarea din 02 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020 a fost expediată părților la 15 decembrie 2020 (f.d. 15, vol. II), însă, la actele cauzei lipsesc probe prin care s-ar confirmat recepționarea acesteia de către recurenți.

Astfel, recursul declarat la 15 februarie 2021, prin intermediul adresei electronice, și la 17 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, de către Lilia Jengan și Leonid Jengan este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Lilia Jengan și Leonid Jengan se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru